

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 grudnia 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przyznał H. K. emeryturę od 1 listopada 2019 r. tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. W treści decyzji wskazano, że do obliczenia emerytury przyjęto: kwotę składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji w wysokości 100654 zł, kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego w wysokości 169162,67 zł, średnie dalsze trwanie życia tj. 174,80 miesięcy. Wyliczona emerytura wyniosła 1543,58 zł miesięcznie brutto $[(100654 \text{ zł} + (...),67) : 174,80]$. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że emerytura ustalona niniejszą decyzją zostaje zawieszona do momentu otrzymania pisma z Wojskowego Biura Emerytalnego.

/decyzja k.23 – 24 verte akt ZUS/

W dniu 14 stycznia 2020 r. H. K. złożył odwołanie od ww. decyzji do Sądu Okręgowego w Łodzi wnosząc o jej zmianę poprzez przyznania prawa do wypłaty emerytury. Wnioskodawca podkreślił, że zgodnie z art. 95 o emeryturach i rentach z FUS w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez zainteresowanego. Przepis ust. 1 stosuje się również (...), w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie z prawem do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym osób, o których mowa w art. 2 ust. 2 (tj. funkcjonariuszy służb mundurowych) z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura (...) lub policyjna została obliczona według zasad określonych (...) w art. 15a lub art. 15d lub art. 18e ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, (...) Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, (...) Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

Oznacza to w ocenie wnioskodawcy, że zasadą jest wypłata jednego ze świadczeń (i zawieszenie innego) w razie zbiegu prawa do kilku świadczeń, tu: emerytury mundurowej i cywilnej, wyjątkiem zaś, wypłata obu świadczeń. Wyjątek ten zachodzi w sytuacji, gdy emerytura "mundurowa" została przyznana (obliczona) wg zasad, o których mowa w art. 15a lub art. 15d lub art. 18e ustawy "zaopatrzeniowej". W ocenie ubezpieczonego wyjątek ten ma miejsce w jego sytuacji prawnej, gdyż emeryturę "mundurową" przyznano decyzją z dnia 01.06.1999 r. (nr ewidencyjny KR- (...)SP) w oparciu o art. 18e ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy (...). Użyte w ust. 2 art. 95 sformułowanie "emerytura (...) obliczona według zasad określonych w art. 15a albo 18e ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy" oznacza odwołanie się do zasad obliczania emerytury "mundurowej" określonych w tych przepisach a więc z uwzględnieniem wyłącznie służby, co z kolei uzasadnia prawo do pobierania dwóch emerytur wypracowanych niezależnie od siebie. A zatem zdaniem wnioskodawcy o wyjątku od zasady pobierania jednego świadczenia nie decyduje data przyjęcia do służby, ale brak możliwości doliczenia lub podwyższenia emerytury policyjnej przy uwzględnieniu "cywilnego" stażu pracy. Ubezpieczony podkreślił, że jego emerytura mundurowa została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 18e ustawy mundurowej i 30 latach służby. Do podstawy wymiaru emerytury nie miał on zaś zaliczonych żadnych innych dodatków, ani pracy w innym charakterze przed podjęciem służby ani po zakończeniu służby. Powyższy pogląd prawny uzasadnia również wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2019 r. sygn. akt I UK 426/17 (OSNP 2019/9/114) i wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 28 czerwca 2018 r. sygn. III Aua 875/18.

/odwołanie k.3 - 6/

W odpowiedzi na odwołanie, pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie. ZUS wskazał, że emerytura przyznana od 01.11.2019 r. została zawieszona z uwagi na pobieranie przez wnioskodawcę świadczenia z MSWiA. Decyzja w sprawie podjęcia wypłaty emerytury nastąpi po otrzymaniu informacji z MSWiA.

/odpowiedź na odwołanie k.11 – 11 verte/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca H. K. urodził się w dniu (...)

/okoliczność bezsporna/

Decyzją z dnia 1 czerwca 1999 r. Dyrektor Zakładu Emerytalno – Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji ustalił H. K. prawo do emerytury policyjnej w wysokości 75 % podstawy wymiaru. Decyzją Dyrektora Zakładu Emerytalno – Rentowego MSWiA z dnia 8 grudnia 2003 r., w związku ze stwierdzonym inwalidztwem, należne H. K. świadczenie zostało podwyższone do 80% podstawy wymiaru tj. wartości maksymalnej. Do ustalenia wysokości należnego H. K. świadczenia przyjęto okresy służby i z nią równorzędne: od 01.09.1970 r. do 19.05.1973 r., od 11.06.1973 r. do 31.01.1992 r., od 1.02.1992 r. do 31.05.1999 r., od 01.09.1969 r. do 31.03.1970 r., od 02.05.1970 r. do 31.08.1970 r. Przy ustaleniu należnej H. K. emerytury policyjnej nie uwzględniono żadnych okresów składkowych.

/decyzja k.18, decyzja k. 41, zaświadczenie k. 75, wykaz k. 73 akt MSWiA, oświadczenie wnioskodawcy 00:00:56 e-protokół z dnia 29.09.2020 r., płyta CD k. 30/

Powyzsza emerytura jest wypłacana H. K..

/okoliczność bezsporna/

Poza okresem służby w Państwowej Straży Pożarnej oraz okresami równorzędnymi ze służbą, wnioskodawca był zatrudniony w następujących zakładach pracy:

- od 17.12.1975 r. do 30.06.1981 r. w Zarządzie Organizacji (...) w Ł.;
- od 30.06.1982 r. do 30.06.1985 r. w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) w Ł.;
- od 1.04.1987 r. do 30.09.1987 r. w Instytucie Centrum (...).

/okoliczności bezsporne/

W dniu 26 listopada 2019 r. H. K. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych wnioski o emeryturę.

/wniosek k.1 – 6 akt ZUS/

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie H. K. jest zasadne i skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

Stan faktyczny niniejszej sprawy był w całości między stronami niesporny, bowiem zaistniały spór miał wyłącznie charakter prawny. Wnioskodawca domagał się bowiem przyznania prawa do wypłaty emerytury z ZUS.

Zgodnie z art. 95 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2020 r., poz.53), w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez zainteresowanego. W myśl art. 95 ust. 2, przepis ust. 1 ustawy emerytalnej, stosuje się również, z uwzględnieniem art. 96, w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie z prawem do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym osób, o których mowa w art. 2 ust. 2, z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura wojskowa lub policyjna została obliczona według zasad określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy z 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin lub w art. 15a lub art. 18e ustawy z 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

Artykuł 2 ustawy emerytalnej umożliwia zaś emerytowanym żołnierzom zawodowym i funkcjonariuszom służb mundurowych nabycie prawa do emerytury z powszechnego systemu emerytalnego, po spełnieniu jego ustawowych przesłanek. W przypadku sprzężenia tego prawa nie tylko z wiekiem emerytalnym, ale także z posiadaniem wymaganych okresów składkowych i nieskładkowych (przy emeryturze z systemu zdefiniowanego świadczenia), w stażu emerytalnym nie uwzględnia się okresów służby wojskowej oraz służby w formacjach "mundurowych", jeżeli z tego tytułu ustalono prawo do świadczeń pieniężnych określonych w ustawach o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy służb mundurowych (art. 5 ust. 2a ustawy emerytalnej).

Podkreślić w tym miejscu należy, że w orzecznictwie ugruntowane jest stanowisko, zgodnie z którym funkcjonariuszom służb mundurowych można ustalić prawo do emerytury powszechnej pod warunkiem jednak niezaliczenia składkowych okresów ubezpieczenia cywilnego do obliczenia emerytury mundurowej. Możliwość jednoczesnego nabycia prawa do emerytury z ubezpieczenia społecznego i emerytury mundurowej jest zatem możliwa tylko wówczas, gdy okresy ubezpieczenia powszechnego i służby mundurowej, w oparciu o jaką ustalono wysługę mundurową, nie zostały wzajemnie uwzględnione przy ustalaniu prawa do świadczeń, a każdy z nich ale z osobna jest samodzielnie wystarczający do uzyskania prawa do emerytury w określonym systemie. Nie jest przy tym możliwe zaliczenie okresów ubezpieczenia w okresach pełnienia służby i równoległego podlegania ubezpieczeniu społecznemu. Są to bowiem te same okresy w znaczeniu czasowym. Nie mogą one więc być sumowane, gdyż ten sam okres został zaliczony do ustalenia i obliczenia emerytury mundurowej (por. wyrok SN z 3.02.2010r., II UK 174/09, wyrok SN z 6.01.2009r., I UK 178/08, wyrok SA w Krakowie z 8.07.2014r., III AUa 1542/13). W wyroku z 27.08.2013r. (II UK 22/13) Sąd Najwyższy dodatkowo wskazał, iż ustawa o emeryturach i rentach nie zawiera obecnie (i nie zawierała również poprzednio) przepisu, który pozwalałby ubezpieczonemu żądać wyłączenia wybranych okresów, już raz zaliczonych do stażu emerytalnego w celu uzyskania emerytury mundurowej, ale też podwyższenia jej wysokości, by teraz tych samych okresów „użyć” ponownie w celu uzyskania emerytury z FUS. Wnioskujący nie może zatem żądać, by prawo do emerytury z ubezpieczenia powszechnego przysługiwało mu po zaliczeniu tych samych (w części lub w całości) okresów ubezpieczenia, już uwzględnionych przy ustalaniu uprawnień do emerytury mundurowej, przysługującej z mocy odrębnych przepisów emerytalnych. Wobec powyższego nie ma żadnych prawnych podstaw, do wykorzystywania raz już zaliczonych okresów składkowych ponownie, przy ustalaniu świadczeń emerytalnych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd Najwyższy potwierdził to stanowisko w wyroku z 24.01.2019 r., I UK 426/17, OSNP 2019, nr 9, poz. 114, w którym wskazano, iż „O zastosowaniu wyjątku od zasady wypłacania jednego świadczenia decyduje brak możliwości obliczenia emerytury wojskowej przy uwzględnieniu "cywilnego" stażu emerytalnego, a nie data przyjęcia żołnierza zawodowego do służby wojskowej (art. 95 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r. poz. 1076).”

W uzasadnieniu tego orzeczenia Sąd Najwyższy podkreślił, iż „(...) uznaje za właściwy taki kierunek wykładni art. 95 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej, z którego wynika, że użyte w ust. 2. tego artykułu sformułowanie "emerytura (...) obliczona według zasad określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych" oznacza odwołanie się do zasad obliczenia emerytury wojskowej określonych w tych przepisach, a więc z uwzględnieniem wyłącznie służby wojskowej, co z kolei uzasadnia prawo do pobierania dwóch emerytur "wypracowanych" niezależnie od siebie. Zatem o wyjątku od zasady pobierania jednego świadczenia nie decyduje data przyjęcia do służby, ale brak możliwości obliczenia emerytury wojskowej przy uwzględnieniu "cywilnego" stażu emerytalnego. Przy czym ten "brak możliwości" nie występuje wtedy, gdy emeryt wojskowy nie decyduje się na złożenie wniosku o doliczenie po zwolnieniu ze służby wojskowej okresów składkowych i nieskładkowych, choć mogą one zwiększyć podstawę wymiaru emerytury do 75%. Wspólnym bowiem mianownikiem uzasadniającym prawo do dwóch świadczeń są uwarunkowania wynikające z przepisów prawa niepozwalające na wykorzystanie stażu "cywilnego" w emeryturze wojskowej, a nie wybór emeryta wojskowego. W rezultacie uzasadniony okazał się zarzut naruszenia art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej w związku z art. 15a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy.”

Podobne stanowisko zajął również Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z 23.01.2020 r., III AUa 333/19 (LEX nr 2788528).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że decyzją z dnia 1 czerwca 1999 r. Dyrektor Zakładu Emerytalno – Rentowego Ministerstwa Sprawa Wewnętrznych i Administracji ustalił H. K. prawo do emerytury policyjnej, przy czym do jej ustalenia przyjął jedynie okres służby w Państwowej Straży Pożarnej oraz okresy z nią równorzędne, a zatem nie wszystkie okresy podlegania przez wnioskodawcę ubezpieczeniom. Tym samym w związku z faktem, że pozostałe okresy zatrudnienia wnioskodawcy w żaden sposób nie zostały uwzględnione przez Dyrektora Zakładu Emerytalno – Rentowego Ministerstwa Sprawa Wewnętrznych i Administracji, jak również nie mogły zostać uwzględnione – przypadają po okresie służby wnioskodawcy i nie dają podstaw do ich uwzględnienia w oparciu o art. 14 cytowanej ustawy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych winien był na ich podstawie nie tylko obliczyć wysokość należnej wnioskodawcy emerytury, ale też wobec braku podstaw do zawieszenia, rozpocząć wypłatę obliczonego w ten sposób świadczenia.

Należy również przypomnieć, że do wysługi emerytalnej funkcjonariusza, który pozostawał w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r., zalicza się posiadane przed powołaniem/przyjęciem do służby okresy składkowe i nieskładkowe w rozumieniu ustawy emerytalnej (art. 16 ust. 1 ustawy w zw. z art. 15 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, (...) Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, (...) Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin – tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 723). Owe okresy uwzględnia się w ten sposób, że emerytura wojskowa i policyjna wzrasta o 2,6% podstawy wymiaru za nie więcej niż 3 lata okresów składkowych poprzedzających służbę (a o 1,3% za każdy następny rok i 0,7% za każdy rok okresów nieskładkowych poprzedzających służbę) oraz podlega zwiększeniu - w wyniku doliczenia okresów przypadających po zwolnieniu ze służby - o 1,3% podstawy wymiaru za każdy rok okresów opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe po dniu 31 grudnia 1998 r. lub za okres nieopłacania składek z powodu przekroczenia w trakcie roku kalendarzowego kwoty rocznej podstawy wymiaru składek na te ubezpieczenia, pod warunkiem że emerytura ta wynosi mniej niż 75% podstawy jej wymiaru i emeryt ukończył 50/55 lat życia albo stał się inwalidą (art. 14 ust. 4 w zw. z art. 15 ww. ustawy). Stosownie zaś do treści art. 18 ust. 1 ww. ustawy kwota emerytury bez uwzględnienia dodatków, zasiłków i świadczeń pieniężnych, o których mowa w art. 25, nie może przekroczyć 75% podstawy wymiaru emerytury. W przypadku zwiększenia emerytury, o którym mowa w art. 15 ust. 4 tj. z uwagi na inwalidztwo pozostające w związku ze służbą, kwota emerytury nie może przekroczyć 80% podstawy wymiaru emerytury.

W rozpoznawanej sprawie ubezpieczony pobiera emeryturę policyjną w maksymalnej wysokości - 80 % podstawy wymiaru, zatem nie ma on możliwości włączenia okresów "cywilnego" stażu emerytalnego do algorytmu obliczenia wysokości emerytury wojskowej, zatem ma prawo do wypłaty dwóch świadczeń. Zachodzi zatem wyjątek.

W ocenie Sądu niezasadnie zastosowano art. 98 ustawy emerytalnej, zgodnie z którym wstrzymanie wypłaty jednego ze świadczeń, o których mowa w art. 95, następuje od dnia, od którego przysługuje prawo do wypłaty świadczenia wyższego lub wybranego przez zainteresowanego.

Na marginesie tylko wskazać należy, że skarga kasacyjna złożona w analogicznych sprawach, co niniejsza nie stanowi przesłanki zawieszenia postępowania. Potrzeba zawieszenia postępowania na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. aktualizuje się bowiem jedynie do czasu uprawomocnienia się orzeczenia prejudycjalnego, później bowiem procesowe skutki orzeczenia zostają wyrażone w przepisach art. 365 k.p.c. i art. 366 k.p.c.

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy w Łodzi na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 17 grudnia 2019 r. i orzekł jak w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć organowi rentowemu, wypożyczając akta emerytalne.

K.B